

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katal. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprojeoma naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petifvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Nova podpora po suši.

Pretekli četrtek, dne 7. t. m. je zboroval v Gradcu deželni odbor za podpore, katerega so se udeležili izmed Slovencev deželni odbornik Frane Robič, državni poslanec dr. Korošec in nadrevizor Vlado Pušenjak. Ker je deželni zbor dovolil 50.000 kron podpore za po suši prizadetim, in ker je še od prejšnje akcije vsled skupička ostalo nekaj denarja, zato je bilo treba nove seje, da se podpora razdeli na posamezne okraje.

Pri tej novi akciji dobijo podporo okraji: Slovenjgradec 10 vagonov sena in 30 vagonov slame; Brežice 16 vagonov sena; v tem okraju je še slama na razpolago, vrhutega sta se iz nam neznanih razlogov vrnila 2 vagona slame, kar je na daljino akcijo za ta okraj zelo slabo učinkovalo; Konjice 8 vagonov sena in 8 vagonov slame; Maribor 26 vagonov sena in 52 vagonov slame; Ptuj 13 vagonov sena in 71 vagonov slame; Celje 25 vagonov sena in 28 vagonov slame.

Z ozirom na pomanjkanje slame v kozjanskem okraju sta nadrevizor Pušenjak in poslanec dr. Korošec predlagala, da se okrajno glavarstvo v Brežicah ozira pri podporni akciji posebno na ta sodni okraj in ustreže njegovim željam.

Toča potreba je taka, da tudi dana pokpora še ne bo zadostovala. Zato je stavil dr. Korošec predlog, naj se dunajska vlada pozove, dati nova denarna sredstva za nadaljno podporo. Zastopnik deželne vlade je z ozirom na ta predlog izjavil, da se je že predlagalo osrednji vladi, preskrbeti še vsaj 220.000 kron za nadaljno akcijo. Potrebno je namreč, da se nakup sena in slame hitro izvrši. Z ozirom na nevarnost vojske je namreč iz Ogrske že težje dobiti slame. Seno v bližnjih deželah je že pokupljeno. Nemčija že tudi nima več sena za prodajo, pač pa še je upati, da se dobi tam slama.

Tudi sena se ne bo več moglo toliko dobiti kolikor je potreba, vsled tega se je sklenilo nakupiti sladko otavo.

Tisti, ki potrebujejo krmo, naj se takoj javijo županstvu, in županstva naj brzo ta naznanila javijo glavarstvom. Seno in slama se bo prodajala po isti ceni kakor zadnjikrat.

Vrhutega se bo razdelilo 26 vagonov otrobov, in prošnje za otrobe se naj vlagajo potom občin na okrajna glavarstva.

Tudi solni odpadki so na razpolago, in naj se živinorejci v tej zadevi obračajo naravnost na c. kr. kmetijsko družbo v Gradcu.

Od strani naših poslancev in naših gospodarskih organizacij se je torej storilo, kolikor je bilo možno, za novo dobavo krme. Naj sedaj tudi posamezniki in županstva store svojo dolžnost ter točno in hitro javijo, kaj in koliko potrebujejo.

Slov. kmečka zveza.

Ali bo vojska?

Položaj na Balkanu se neprestano spreminja. Sedaj je nevarnost vojske jako verjetna, potem zopet se mračno nebo za nekoliko časa zvedri in nevarnost je oddaljena. V trenutku, ko to pišemo, postale so razmere zopet nekoliko prijaznejše, in vojni preroki, katerih mrgoli na vseh oglah, pravijo, da ne bo na Balkanu nobene vojske. Avstro-Ogrska je namreč po svojem carigradskem poslaniku, grofu Pallaviciniju, ponudila Turčiji 54% milijona kron odškodnine za to, da je zgubila Turčija vrhovno oblast (suvereniteto) nad Bosno in Hercegovino. S tem se bo baje Turčija zadovoljila in sprijaznila z novim položajem na Balkanu.

Srbija je še vedno bojaželna. Srbski narod je za gotovo upal, da pripade Bosna in Hercegovina v kraljevem času k srbskemu kraljestvu. Srbi so sanjali o veliki srbski državi od Donave do Adrijskega morja. V tem pa pride Avstro-Ogrska ter proglasi deželi kot svoji, ki jih je morala l. 1878 pomiriti in pridobiti z velikimi žrtvami ljudi in denarja. Ves srbski narod je zajčal, kajti zbudil se je iz lepih sanj, ter uvidel, da so le prazne sanje. Ljuta jeza se je polastila Srbov nasproti Avstro-Ogrski, ki jim je uničila njihovo lepo bodočnost, kojo so že gledali v sanjah. Ves zaveden narod želi vojske, da bi se maščeval nad neprijazno Avstro-Ogrsko!

Trezni ljudje v Srbiji pa uvidijo, da bi bila vojska med Srbijo in Avstro-Ogrsko samomor Srbije. Mi smo vojaška velesila, in naše vojaštvo je dobro oboroženo ter še boljše izšolano. Zato se kralj Peter in ministri niso udali ljudski želji, da bi začeli sami vojsko z Avstrijo. Tu intam so morali govoriti sicer po ljudski želji, minister za zunanje zadeve Milovanovič se je zadnjič zagalopiral pri tem celo tako daleč, da je moral prositi Avstrijo za odpuščenje, vendar vojske napovedali niso, ampak iskali so prej zavez-

nikov. Le Srbija v zvezi z drugimi bi morda bila Avstriji v vojni kos.

Bratski narod črnogorski je bil za zvezo s Srbijo in za vojsko proti Avstriji kmalu pridobljen. Črnogora si želi že dolgo kos Hercegovine in Dalmacije. Srečna vojska ji torej gotovo ne bi bila na škodo. Pri Bulgariji Srbija ni mogla ničesar opraviti, bulgarski narod ima sam težave, odkar je proglasil svojo deželo za bulgarsko carstvo. Vrhutega je stala Avstrija Bulgarom ob tej proglasitvi zvesto ob strani. Pač pa je imela Srbija upanje, da dobi Turčijo na svojo stran, katera je v istini edina zgubila Bosno in Hercegovino, in upanje je ni varalo. Srbskim diplomatom se je posrečilo dobiti mladoturške kroge, ki sedaj dejansko na Turškem vladajo, na svojo stran ter jih podnetiti za sovražne čine proti Avstriji. Videli smo, da Turki niso pripustili, da bi avstrijske ladije v turških lukah izkrcavale avstrijsko blago. Niti pismo iz naše države ni smelo na turška tla, ako je došlo po morski pošti. Naš nadvojvoda Evgen je daroval za jeruzalemsko cerkev altar, a v Palestini altarja niso smeli izkrcati, in pripeljali so ga nadvojvodi nazaj.

Avstrija je stala pred dvojno možnostjo: ali se ponižno udati Turčiji na celi črti, ali pa začeti z njo vojsko. Vojska bi bila nevarna. S Turčijo bi koj potegnili Srbija, Črnogora; Italija bi tudi iskala povoda, da začne z nami vojsko ter nam vzame Trst ter laške Tirole; Anglija pa bi na morju z vsemi močmi podpirala nasprotno nam vojsko ter delala Avstro-Ogrski zapreke. V celem sedajnem času, ko so za nas na Balkanu vsled osvojitve Bosne in Hercegovine nastale težave, vede se Anglija najbolj sovražno proti nam ter podpihuje Turčijo, Srbijo in Črnogoro. Angliški kramarji bi pač radi izrinili našo trgovino iz Balkana ter dobili vso moč v roke na Balkanu in Sredozemskem morju.

Udati se Turčiji na celi črti, pustiti Bosno in Hercegovino, dati bojkotirati naše blago, pustiti poslovanje našega trgovskega brodovlja muham turških uradnikov, to bi vzelo Avstriji pred celim svetom spoštovanje ter ji povzročilo več gmotne škode nego vsaka nesrečna vojska. Avstrija je torej iskala tretjo pot in jo tudi našla: Turkom je pokazala denar, katerega dobijo, ako bodo pridni in mirni. Avstrijski poslanik Pallavicini je ponudil 54% milijonov odškodnine za vrhovno oblast, katero je sultan izgubil nad Bosno in Hercegovino.

Poročila pravijo, da so se turški obrazi zelo raz-

PODLISTEK.

Dvoboj z morjem.

Prevela Sonja Zimčič.

Gospodje so se baš podali v salon za kadilce. Parnik „Fulton“ je plul iz Novega Jorka v stari svet. Ko so potniki vstopili v istega, bil je prekrasen jezenski dan, kakoršnih ima večkrat Amerika in kojim so dali poetično ime „Indijansko poletje“. Toda kar čez noč se je spremenilo vreme, in drugi dan že ni mogel nihče več na krov. — Eden izmed gospodov v salonu čital je v nekem ameriškem časniku zadevo o nekem dvoboju.

„Gospoda moja“, oglasil se je zdajci neki francoski plemenitaš, „jaz ne vem, kako je po drugih deželah; toda pri nas na Francoskem veljal bi za strahopetneža, kdor bi odklonil dvoboj“.

„Gospod de Senerive“, dejal je kapitan, „hotel bi čuti, kaj bi rekel na to vaš rojak gospod de Villenur, koji je pač mnogo prepotoval in preživel, morda nam i on pove svoje mnenje“.

To rekši, pogledal je kapitan na blizu sedečega moža, jako resnega, mirnega obraza, ter vrlo elegantnega ponašanja. Gospod je odložil knjigo, iz koje je čital in dejal mirno:

„Vem, da moja sodba o tem ne more biti meroflajna, ipak pa se mi vidi mnenje gospoda rojaka nekoliko pretirano“.

„Kako, gospod“, vskliknil je de Senerive razburjen, „vi ste Francoz in mislite, da se dvoboj lahko odkloni?“

„Te ga baš ne, ali vidi se mi, da to, kar vi toliko povdarjate, ni toliko čut časti, ampak strah pred tem, kaj bodo ljudje rekli!“

„Kako naj se torej loči hrabrost od plašljivosti?“

„O, za to spoznati, nudijo se tolikokrat boljše prilike. Kolikokrat nas življenje privede v položaj, v kojem lažje pokažemo pogum kakor z dvobojem“.

„Na primer —“.

„Ne bom navajal primerov. Kapitan me je vprašal za moje mnenje, in sedaj ste čuli isto. Pristaš sem onih, koji trde, da se v dvoboju ne pokaže pravo junaštvo“.

To rekši, začel je zopet čitati.

„To je prijetno stališče za ljudi, ki se ne upajo dvobojevati“, mrmral je de Senerive; toda de Villenur ga ni čul, ali se baš delal, da ga ne čuje.

„Gospoda“, zaklical je kapitan, hočeč navesti pogovor na drugi predmet, „v slučaju, da se kdo želi šetati na krovu, naj izvoli. V eter je v toliko že utihnil“.

Prepir o dvoboju ni imel drugih posledic, kakor da sta se Francoza eden drugemu ogibala s poti. Tu di drugi potniki so se nekako ogibali de Seneriva, obsojajoč istega radi onih smelih zadnjih opazk. Toda videti je bilo, da ga to ne boli, ker imel je v svojem spremstvu miado ženo in dražestno petletno hčerko.

Parnik je priplul srečno v kanal. Samo še tu pa tam udaril je kakšen val ob bok ladije, tako, da so morali častniki, ki so bili na straži, voziti počasneje. De Villenur se je sprehajal po krovu s kapitanom. Videti je bilo, da sta stara znanca. Večji del potnikov sledilo je njih primeru. V nekem kotu sedela sta de Senerive in soproga, ljubko kramljajoč, dočim

je njih mala Jeana letala po krovu, radujoč se zibanja parnika. Naenkrat se je čul grozen vzklik, samo eden. Velik val se je dvignil ob boku ladije, nagnil jo na stran in se razlil po krovu. Ko se je valovanje umirilo, ni bilo male Jeane nikjer. Tresočim glasom ukazal je kapitan ustaviti parnik, in ko se je to zgodilo, letel je na drugi konec ladije. Gospej de Senerive so komaj ubranili, da ni skočila za detetom v morje. Nekoji mornarji so, ne da bi čakali ukaz, spustili v morje rešilne čolne. Ali to sredstvo, da bi se na ta način rešil vtopljenec, posrečilo se je v dvajsetih slučajih komaj enkrat.

„Kapitan“, dejal je de Villenur, „imejte pripravljene rešilne čolne!“ To rekši, vrgel je od sebe vrhno obleko in dejal obrnjen proti mornarjem: „Spustite mi vrv v morje“.

„Ne, za Boga“, prosil je kapitan.

„Pustite me, naj poskusim“, odgovoril je de Villenur tako odločno, da se ni upal nihče več oporekati.

Čez malo časa pokazalo se je truplo Jeane ne daleč od ladije. Z izredno spretnostjo spustil se je de Villenur po vrvi v morje, zaplaval proti deklici, katere truplo se je zibalo v valovih.

„Tam, tam“, klicali so mu s krova. Dvignil je glavo in pogledal proti mestu, kamor je kazalo sto in sto rok; in videl je zopet malo truplo, koje so valovi zibali. Krepkih rok si je delal pot skozi razburkano valovje. Videlo se je, kako naporno se je trudil priti dalje in kako se je potem dvakrat eno za drugim potopil. Ko se je zopet pokazal iz morja, plaval je samo z eno roko, dočim je z drugo nekaj držal. Že je bil čoln pri njem, položili so vanj Jeano in za tem je vstopil pogumni rešitelj. Čoln se je dvignil na ladijo, na koji je že čakal zdravnik. Toda obupana mati mu

veselili, ko so slišali avstrijsko ponudbo. Sprejeli še ponudbe niso, ampak upanje je bajje, da je gotovo sprejmejo. Potem bi bila Turčija izmed onih naših sovražnikov, koji so bili doslej pripravljene prijeti za orožje, izločena in nevarnost za vojsko zelo, zelo zmanjšana.

Anglija ima mogočno brodogradnjo, in bi samo Turčijo lahko zdatno podpirala v slučaju kake vojske. Pri Srbiji je to izključeno, njej lahko pomaga samo z denarjem. S tem bi ji bilo sicer mnogo pomagano, a denar tudi vojski ni vse.

Takšno je trenutno stanje na Balkanu. Toda že v prihodnjih dneh se lahko položaj zopet poslabša, recimo, da Turčija naše ponudbe ne sprejme, ali pa, da namesto Turčije stopi Italija v odkrito sovražstvo proti nam. Potres bo v Italiji kmalu pozabljen in stare želje bodo oživele.

Med srbskim narodom živi trdno prepričanje, da bo vojska, ko bodo gore zopet ozelenele. Avstrija vsled tega vkljub vsemu, kar se sedaj godi s Turčijo, ni postala brezskrbna, temveč je pripravljena na vse! Tudi na vojsko spomladi!

Najnovejša poročila pravijo, da je Turčija dne 12. t. m. avstrijskemu poslaniku grofu Pallaviciniju uradno naznanila, da se je turški ministrski svet posvetoval o avstro-ogrski ponudbi ter je tudi sprejel. S tem bi torej Turčija bila izločena iz vrst naših nasprotnikov.

Politični ogled.

Državni zbor. Po dosedanjih dispozicijah se snide poslanska zbornica dne 20. t. m. Na dnevnem redu so nujni predlogi. Kot prvi pridejo v razpravo predlogi o nemirih na Spod. Stajerskem, Kranjskem, Tirolskem in Češkem. O vseh se bo v eni debati razpravljalo, ker so „sorodni“. Obenem se bo začelo veljavno delo v odsekih. Budgetni odsek ima še celi budget za 1909. Zavarovalni odsek se bode bavil z zavarovalnim vladnim predlogom. Od Slovencev sta v odseku dr. Krek in Gostinčar. Predsednik odseku še ni določen, želijo pa si tega mesta Poljaki, krščanski socialci in socialdemokrati. Železniški odsek bo odločeval o podržavljenju nekaterih železnic. Bosanski odsek, kojemu se je izročila aneksijska predloga, bo tudi zanimiv. V njem zastopa Slovence dr. Šušteršič. Odsek za novi pravilni red se je tudi že parkrat resno pripravil na delo, in sedaj je upanje, da svojo nalogo tudi izvrši. V njem je od Slovencev dr. Korošec. Prihodnji čas bo torej brzkone delovanje v odsekih glavno delo v zbornici, a javne seje se bodo vršile le v toliko, da se obdržijo odseki sklepni.

— **Deželni zbor kranjski.** Zelo zanimiva je bila prva seja kranjskega deželnega zbora, ki se je vršila v petek, dne 8. t. m. Deželni predsednik Svarc je zaradi svpgega zadržanja pri ljubljanskih izgrēdih take slišal, da si bo pomnil precej časa. Komaj je vstopil v dvorano, že so zagnali poslanci nepopisen vrišč. Planili so po koncu in kričali: Abzug Svarc! Vun z njim! C. kr. morilec! Rabelj! Poslanec Turk: Kje imate pa 500 orožnikov! Ali vam jih je zmanjkalo? Samo 140 jih imate! Fej! Vun s Svarcem! — Klici: Lopov! Morilec! — Dr. Oražen plane k Svarcu in mu kaže okrvavljeno manšeto, katero si je okrvavil, ko je obvezoval ranjence. — Poslanec Vilfan: Vun s Svarcem! Na galeriji začnejo žvižgati. Deželnemu glavarju se je s težavo posrečilo napraviti mir. Deželni glavar se na to spominja cesarjevega jubileja

ni pustila blizu, planila je sama po otroku in strastno poljubljala ono malo, kot mrtvo trupelce. Zdravnik ji ga je skušal vzeti, toda ona se je branila kot iz sebe. Nato je stopil k njej de Villenur in dejal:

„Madama, dajte meni otroka.“

Pogledala ga je, in ko je v njem spoznala rešitelja, položila mu je udano malo Leano v roke in padla nezavestna na tla.

„To je res cel mož“, dejal je eden mornarjev, zroč za de Villenur, koji je nesel dete v zdravniškovo kabinico.

„Da, cel“, dejal je drugi. „Pred enim letom je bil povišan. Ko je bil kapitan neke fregate, vozil sem se z njim.“

Drugi dan priplul je „Fulton“ na določeno mesto. Kapitan je imel sio brig z izkrcavanjem. Na stopnicah sta se srečala z de Senerivom, in kapitan je vprašal, kako je minula noč.

„Hvala, dobro. Jeana je zdrava soproga čuti se nekoliko slabo, ali to, upam, preide. Toda kje je gospod de Villenur? Včeraj se je tako hitro umaknil, da se mu niti zahvaliti nisem mogel.“

„O, on na to niti ne misli več“, dejal je kapitan smehljaje, „dasi je bil to eden najboljši junaških činov, kar jih poznam! Ali evo, tam le prihaja!“

De Senerive hitel je de Villenuru naproti, prisrčno mu stiskaje roki:

„O, gospod“, rekel je de Senerive, koji se je spomnil svojih besedi o dvoboju, „vi imate pravo nazvat se prvega junaka, ker —“

Toda skromni junak ga je smehljaje prekinil: „Nikakor! Vprašanje ni še rešeno, saj to je bil le — dvojob z morjem!“

in pa groznega potresa na Laškem. Za njim vstane deželni predsednik Svarc in hoče govoriti. Komaj pa je vstal, že ga napadejo poslanci znova: Tukaj ne boš govoril! Vun s Svarcem! Okrvavljen je! Dr. Triller kliče Svarcu: Vi nimate pravice tukaj govoriti! Vun s Svarcem iz slovenskega parlamenta! Nek drug poslanec kliče: Zandarjem naj pridiga! Zandarjska duša! Zopet drug poslanec kliče: Lajtmanta Mayerja pošljite noter! V belgijsko kasarno pojdite govorit, ne pa v ljudski parlament! Morilec! Mrtva stvar! Med Svarcovim govorom so zapustili vsi narodno-napredni poslanci dvorano in prišli se-le nazaj, ko je Svarc končal svoj govor. Sledila je volitev v deželni odbor. Ker je dr. Šusteršič odložil odborništvo, se je mesto njega izvolil dr. Pegan s 46 glasovi, namestnikom pa Mandelj. Iz splošne skupine je bil izvoljen profesor Jarc, namestnikom nadučitelj Ravnikar. Vršile so se volitve v razne odseke. Deželni glavar je naznanil, da je vložila S. L. S. 12 nujnih predlogov. Pri popoldanski seji je dr. Šusteršič utemeljeval svoj nujni predlog glede pomnožitve zastopnikov dežele v deželnem šolskem svetu. Ostro je prijel Svarca zaradi imenovanja nemškega šolskega nadzornika Belarja. Predlogu se je priznala nujnost. V soboto so prišli na vrsto še drugi nujni predlogi. Poslanci S. L. S. so obširno in izvrstno govorili o potrebah svojih volivnih okrajev. Zbornica se je pečala z začasnim proračunom, z Mandlovim predlogom o deželni banki, z Zajcevim predlogom o lovskega zakonu, dr. Peganovim predlogom glede izpremembe občinskega in občinskega volivnega reda, dr. Žitnikovim predlogom glede izpremembe deželnega cestnega zakona, Mandlovim predlogom o deželnem zavarovalnem zavodu, dr. Šusteršičevim predlogom o preosnovi deželnih uradov, Jakličevim o deželnem zavodu za pospeševanje obrti in za ustanovitev deželnega obrtnega reda. Vsem tem predlogom se je priznala nujnost in so bili izročeni odsekom. Jako zanimivo je utemeljeval posl. dr. Zajc svoj predlog za izpremembo lovskega zakona. Spravil je s svojim utemeljevanjem tudi najresnejše deželnozbornske politike v dobro voljo. Izvajal je, da je velika napaka, da vživa varstvo zakona divjačina, ki je škodljiva. Pečati se mu je v prvi vrsti z zajcem, ker proti zajcu je v prvi vrsti naperjen 1. del njegovega predloga. (Dr. Šusteršič zakliče: Vun z „Zajcem“.) (Veselost!) Nato je omenjal razne zajčje lastnosti, vsled katerih je zajec škodljiva divjačina. Predlog se glasi: Deželni zbor skleni: 1. Lovski zakon za vojvodino Kranjsko naj se spremeni po sledečih načelih: a) Zajca se izvzame iz varstva lovskega zakona. b) Upravljanje občinskih lovov se prepušča občinam. c) Preuredi se naj primerno odškodninsko postopanje. 2. Ta predlog naj se izroči upravnemu odseku, ki se naj takoj izvoli in kateremu se naj ta predlog odkáže, da v 48 urah ustmeno poroča. Govorniku so tovariši vsestransko čestitali.

Trgovinska pogodba z Rumunijo. Na Dunaju in v Budimpešti se jako marljivo posvetujejo in sestajajo razni referenti trgovskega in poljedelskega ministristva. Glavni predmet teh sestankov je trgovinska pogodba z Rumunsko. Konec konference bode še-le čez 14 dni. Zastopniki obeh vlad se bodo sestali k skupnemu sklepu še-le čez mesec dni.

Mala politična naznanila.

Dne 8. januarja: Ministrski predsednik Bienert je bil včeraj pri cesarju v daljši avdijenci; poročal je cesarju tudi o položaju na Češkem. — Princ Arzen Karagjorgjevič, ki je zdaj na Francoskem, je pozvan v Srbijo in bo uvrščen kot kavalerijski general v srbsko armado. — Srbi pošljejo zopet odposlanstvo, tokrat nekdanjega ministra Stojana Protiča, v Peterburg, da pojasni ruski vladi in mednarodnim političnim krogom o sklepu skupščine glede na sklepe o Bosni. — Bojkotno gibanje proti avstro-ogrskemu blagu na Turškem še vedno ne ponehaje. — V Zagrebu so zopet več ljudi zaprli, ker so na sumu, da so se udeležili velesrbske agitacije. — Avstrija je izgnala iz Bosne dopisnika ruskega lista „Novega Vremena“, ker je pošiljal listu neresnična poročila, kako se bijejo Srbi in Avstrijci.

Dne 9. januarja: Na Ogrskem se dela na to, da postane trgovinski minister Kosut ministrski predsednik. Ministri bi postali najhujši kričači, Hollo, Ugron itd. Cesar o tem zdaj še nič ne slišati. — Neverjetna nestrpnost. Poslanec Axmann je stavl v včerajšnji seji nižjeavstrijskega deželnega zbora predlog, da bodi na vseh javnih šolah na Nižjem Avstrijskem izključen poučni jezik nemščina. — Načelnik odseka za spremembo poslovnika sklicuje seji odseka za spremembo poslovnika na dan 18. in 19. t. m. ob 10. uri dopoldne. — Španska si bo zgradila na Angleškem veliko brodogradnjo. — Na Ruskem so zasledili novo zaroto proti ruskega carju, ki ima svoj sedež v Carskem Selu. — Na Srbskem so izdelali že nad 100.000 bomb. Vsak prostovoljec, ki jih je sedaj že 20.000, jih dobi po pet kosov.

Dne 10. januarja: Ruska vlada je poslala Avstriji protestno spomenico, ker je avstrijska vlada izgnala iz Bosne dopisnika „Novega Vremena“, Breznovskega. — Včeraj so se pričela zopet pogajanja med Avstrijo in Turčijo. Politiki sodijo, da se doseže sporazum. — V Budapešti se je vršil včeraj v stanovanju trgovinskega ministra ministrski svet. V poučenih krogih se pripoveduje, da je ministrski pred-

sednik dr. Weckerle poročal ministrskemu svetu o uspehih svojega potovanja na Dunaj in svojih pogajanjih glede vojaškega in bančnega vprašanja. — Rumunski ministrski predsednik Sturza je podal ostavko. S sestavo novega začasnega ministristva se je poverilo Bratiana. — Listi poročajo, da je vdrlo v perzijsko pokrajino Seistan 6000 Afgancev. — V Mali Aziji vlada grozna lakota.

Dne 11. januarja: V Pragi je prišlo včeraj zopet do manjših protiburševskih demonstracij, ki jih je pa policija takoj zadušila. Nemci namreč še vedno izzivajo Čehs s takozvanim „bumlom“. — V Pragi se je vršil shod zaupnikov mladačeske stranke, ki se je pečal s vprašanjem, kako tjačiti stranko, ki propada. Sklenili so, da vprizore po vseh volilnih okrajih velikansko agitacijo. — Turški vojni minister je ukazal, naj se ob bosanski meji zgrade utrdbe.

Dne 12. januarja: Francoska zbornica je izvolila Brissona zopet za predsednika. — Na Ruskem se vedno bolj razširja revolucionarno gibanje. — Ogrska vlada je določila 30 mil. K za ustanovitev tekstilnih tvornic na Ogrskem. — V Indiji so bombni napadi na Evropejce na dnevnem redu.

Razne novice.

* **Slovenski pisatelj** dr. Karol Glaser je slavil pred kratkim 40 letnico svojega pisateljstva in 20 letnico, odkar je na Dunaju promoviral. Slovenska javnost se hlačežnim srecem spominja tega dogodka.

* **Iz šole.** Gdč. Kavčič, učiteljica v Zrečah, se je službi odpovedala ter se poročila z gosp. Sitarjem v Zalcu. Na njeno mesto pa pride gospodična Preželj, dosedaj učiteljica na Stranicaah. Tu je pa zopet v službo vstopila gospa Bobičeva, soproga tamošnjega nadučitelja.

* **Iz šole.** Na dekliški ljudski šoli v Ptujju je nastavljen kot učiteljica Ernestina Elsner iz Ljubljane. — Stalna učiteljica ženskih ročnih del v Št. Kancijanju je postala Jurko Vida iz Razborja. Učiteljica Franciska Hrovat v Ljubnem je dobila dovoljenje za moštitev z učiteljem Martinom Sotlar istotam.

* **Učiteljsko mesto** je razpisano na dvorazredni ljudski šoli s slovenskim učnim jezikom pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Prošnje do 7. februarja t. l.

* **Duhovniške vesti.** V začasnih pokoj je zaradi bolezní stopil č. g. Janez Horjak, kaplan pri Kapeli. Na njegovo mesto pride č. g. Vlad. Capuder, doslej kaplan pri Mariji Saežni. — V pokoj je stopil č. g. Matija Kelemina, kn. šk. duh. svetovalec in župnik v Št. Ilju v slov. gor. Župnija je razpisana do 17. febr. Bolezen je prisilila vrljozanega župnika, da se umakne z mesta, na katerem je dolgo vrsto let tako zvesto služil svoji cerkvi in svojemu narodu. Kakor skala je stal ob naši meji ter s paznim očesom motril vse nevarnosti, ki so pretile njegovim rojakom, in odbijal neutrudno vse napade naših verakih ter narodnih nasprotnikov. Bil je vzoren mož, lep značaj, katerega so ljubili rojaki, spoštovali pa tudi nasprotniki. Marsikateri bi se utrudil vedne pozornosti, neprestanega bojevanja, ki je potrebno ob meji, našega Kelemino je uklonila samo bolezen! Naša iskrena želja je, da mu ljubi Bog vrne zdravje in mu da starost preživeti v miru in zdravju. Vrlemu možu slava!

* **Za S. K. S. Z.** so darovali gg. dr. Korošec 100 K; nadžupnik Korošec 27 K 23; Mohorjani pri Sv. Ruperta 4 K 26 h; gdč. Helena Žmavec 2 K; Ivan Pajtlar, župnik 10 K.

Za S. K. S. Z. v Mariboru so darovali: župnik Rožman 12 Kr, kaplan Krošelj 5 Kr, kaplan Goričar 6 Kr. Hvala lepa! Živeli posnemovalci!

* **Za dijaško kuhinjo** v Mariboru so darovali sledeči: p. n. dobrotniki in dobrotnice: Nabrali na dekanjskem sastanku v Kozjem 10 K 80 v. Pahernik Marija, veleposestnica, 20 K; Dr. Klasine, advokat v Graeu, 15 K; Terstenjak Ernest, vojni kurat, 10 K; okrajna posejilnica v Ljutomeru 40 K; nabral Herzog, nadučitelj, pri blagoslavljanju kapele v Banovcih 7 K 50 v.; Dr. Kovačič, profesor 13 K; Mohorjani v Slivnici 40 K; Gabere Simon, dekan, 20 K; posejilnica v Makolah 30 K; Lendovšek, duh. svetovalec in župnik, 5 K; nabrale gospe mariborske 100 K; Spindler Fr., kaplan, 3 K; Robič Maks, trgovec, 10 K; neimenovan za kruh sv. Antona 1 K. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stoteri „Bog plati!“

* **Darilo „Kmečki zvezi“.** Frano Vraz in Janez Peršak, posestnika v Cerovcu, darujeta kot odgovor na napad v „Narodnem Listu“ dne 31. decembra 1908 „Kmečki zvezi“ vsak po 4 krone ter se zavežeta za vsak nadaljni napad darovati tudi štiri krone. Posnemanja vredno.

* **Ustanova.** Preblagorodni gospod ravnatelj c. kr. gimnazije v Mariboru, Julij Glowacki, je ob slovesni priliki 60 letnega jubileja glodarstva Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. izdal poziv za ustanovitev štipendija v prid revnih in vrednih dijakov mariborske gimnazije. V ta namen so darovali p. n. gg.: Fran Simonič, stolni vikarij, 10 K; Fran Zmazek, župnik pri Sv. Benediktu, 10 K; prelat Karol Hribovšek, stolni prošt, 100 K; dr. Fran Lukman, prof. bogoslovja, 50 K; dr. Fran Jurtela, odvetnik 25 K; dr. Ivan Rudolf, odvetnik 50 K; dr. Fran Firbas, notar, 50 K; dr. Brenčič, odvetnik, 10 K; dr. Ivan Žolgar na Dunaju 50 K; dr. Janko Babnik na Dunaju, 20 K; Anton Santel, c. kr. šolski svetnik v Gorici, 20 K; Fran Ogrizek, župnik, 3 K; dr. Pavel Turner, veleposestnik, 50 K; dr. Matija Murko, vseučilišni profesor, 20 K.

* **Zadrudni tečaj** v Celju je zelo dobro obiskan. Udeležuje se ga okoli 50 prijateljev zadrudništva.